

УДК 793.31 (477.84)

DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2020.220548>**Цитування:**

Підлипський А. І. Тербовлянський коледж культури і мистецтв – осередок народно-сценічної хореографії Тернопільщини. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2020. № 2. С. 162-167.

Підлипський Андрій Ігорович,
викладач кафедри хореографічного
мистецтва Київського національного
університету культури і мистецтв
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8086-3532>
pidlip@rambler.ru

Pidlypskyi A. (2020). Terebovlian college of culture and arts - center of folk-stage choreography of Ternopil region. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 2, 162-167 [in Ukrainian].

ТЕРЕБОВЛЯНСЬКИЙ КОЛЕДЖ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ – ОСЕРЕДОК НАРОДНО-СЦЕНІЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Мета дослідження – виявити роль Тербовлянського коледжу культури і мистецтв у розвитку народно-сценічної хореографії Тернопільщини. **Методологія.** Застосовано комплекс методів, що включає аналіз літературної та джерельної бази, систематизацію подій за хронологічним принципом, аналіз діяльності коледжу крізь призму творчості викладачів, студентів, випускників. **Наукова новизна.** Вперше комплексно проаналізовано діяльність хореографічного відділу Тербовлянського коледжу культури і мистецтв в аспекті внеску у розвиток народно-сценічної хореографії; введено до наукового обігу архівні матеріали, що уточнюють та доповнюють наявні відомості про діяльність І. Николишина та ансамблю «Любисток». **Висновки.** Хореографічний відділ Тербовлянського коледжу культури і мистецтв продовжує традиції народно-сценічної хореографії, закладені фундаторами відділу. Запорукою високого рівня підготовки студентів стало постійне прагнення викладацького складу до підвищення рівня кваліфікації, здобуття освіти в Київському державному інституті культури ім. О. Є. Корнійчука, Рівненському інституті культури, Національному педагогічному університеті ім. М. П. Драгоманова. Модель навчальної роботи коледжу передбачає не лише суто тренувальні форми, а й потужну мистецько-просвітницьку діяльність педагогів та студентів, що проявляється в постановочній та концертній творчості. У діяльності студентських колективів (Ансамбль фольклорного танцю «Джерело» та Ансамбль народного танцю «Любисток») розвивається два напрями народно-сценічної хореографії – стилістично наближений до першоджерел та академічний. Випускники коледжу, завдяки концертно-творчій діяльності у складі студентських ансамблів, набувають професійних виконавських компетентностей, затребувані в сфері професійної виконавської діяльності в Україні.

Ключові слова: Тербовлянський коледж культури і мистецтв, хореографія Тернопільщини, народно-сценічний танець, танці, хореографічна культура України.

Підлипський Андрей Игоревич, преподаватель кафедры хореографического искусства Киевского национального университета культуры и искусств

Тербовлянський коледж культури і мистецтв – центр народно-сценічної хореографії Тернопільщини

Цель исследования - выявить роль Тербовлянского колледжа культуры и искусств в развитии народно-сценической хореографии Тернопольщины. **Методология.** Применен комплекс методов, включающий анализ литературной и источниковой базы, систематизацию событий по хронологическому принципу, анализ деятельности колледжа через призму творчества преподавателей, студентов, выпускников. **Научная новизна.** Впервые комплексно проанализирована деятельность хореографического отдела Тербовлянского колледжа культуры и искусств в аспекте вклада в развитие народно-сценической хореографии; введено в научный оборот архивные материалы, уточняющие и дополняющие имеющиеся сведения о деятельности И. Николишина и ансамбля «Любисток». **Выводы.** Хореографическое отделение Тербовлянского колледжа культуры и искусств продолжает традиции народно-сценической хореографии, заложенные основателями отделения. Залогом высокого уровня подготовки студентов стало постоянное стремление преподавательского состава к повышению уровня квалификации, получение образования в Киевском государственном институте культуры им. А. Е. Корнейчука, Ровенском институте культуры, Национальном педагогическом университете им. М. П. Драгоманова. Модель учебной работы колледжа предполагает не только тренировочные формы, но и мощную художественно-просветительскую деятельность педагогов и студентов, проявляется в постановочном и концертном творчестве. В деятельности студенческих коллективов (Ансамбль фольклорного танца «Джерело»

и Ансамбль народного танца «Любисток») развивается два направления народно-сценической хореографии – стилистически близкий к первоисточникам и академический. Выпускники колледжа, благодаря концертно-творческой деятельности в составе студенческих ансамблей, приобретают профессиональные исполнительских компетенций, востребованы в сфере профессиональной исполнительской деятельности в Украине.

Ключевые слова: Тербовлянский колледж культуры и искусств, хореография Тернопольщины, народно-сценический танец, танцы, хореографическая культура Украины.

Pidlypskyi Andrii, a teacher of the Department of Choreographic Art of the Kyiv National University of Culture and Arts

Terebovlian college of culture and arts - center of folk-stage Choreography of ternopil region

Purpose of Research is to identify the role of Terebovlia College of Culture and Arts in the development of folk and stage choreography of Ternopil region. **Methodology.** A set of methods was used, including analysis of the literary and source base, systematization of events on a chronological basis, analysis of the college through the prism of creativity of teachers, students, graduates. **Scientific novelt.** For the first time the activity of the choreographic department of Terebovlia College of Culture and Arts in the aspect of contribution to the development of folk-stage choreography was comprehensively analyzed; archival materials were introduced into scientific circulation, which clarify and supplement the available information on the activities of I. Nykolyshyn and the ensemble "Liubystok". **Conclusions.** The choreographic department of the Terebovlia College of Culture and Arts continues the traditions of folk and stage choreography established by the founders of the department. The key to a high level of student training was the constant desire of the teaching staff to improve their skills, education at the Kyiv State Institute of Culture O.E. Korniychuk, Rivne Institute of Culture, National Pedagogical University. MP Dragomanova. The model of educational work of the college provides not only purely training forms, but also powerful artistic and educational activities of teachers and students, which is manifested in staging and concert work. In the activities of student groups (Folk Dance Ensemble "Source" and Folk Dance Ensemble " Liubystok ") develops two areas of folk stage choreography – stylistically close to the original sources and academic. College graduates, thanks to concert and creative activities as part of student ensembles, acquire professional performing competencies in demand in the field of professional performing activities in Ukraine.

Key words: Terebovlia College of Culture and Arts, choreography of Ternopil region, folk-stage dance, dances, choreographic culture of Ukraine.

Актуальність теми дослідження. Дослідження української народно-сценічної хореографії є вагомими складником загального поля націоорієнтованих історико-мистецьких наукових розвідок, що є пріоритетним напрямом сучасної гуманітаристики в Україні. Існує об'єктивна наукова необхідність регіонального дослідження розвитку народно-сценічної хореографії на Тернопільщині, де важливу роль відіграє хореографічний відділ Тербовлянського коледжу культури і мистецтв (колишнє культурно-освітнє училище). Виявлення основних важелів впливу діяльності коледжу в сфері хореографії на танцювальну культуру Тернопільщини та всієї України є необхідним задля відтворення цілісної панорами розвитку вітчизняної народно-сценічної хореографічної культури.

Аналіз досліджень і публікацій. Останнім часом з'явилися різноаспектні дослідження культурно-мистецького життя Тернопільщини, зокрема М. Євгенєва [2], С. Маловічко [5], О. Стебельської [10] та ін. Ми побіжно торкалися діяльності коледжу в контексті розгляду проблеми розвитку народно-сценічної хореографії регіону в танцювальній культурі України радянського періоду [8]. Цілісного ж дослідження, спеціально присвяченого місцю та ролі хореографічного відділу Тербовлянського коледжу культури і мистецтв у розбудові

народно-сценічної хореографії Тернопільщини проведено не було.

Мета дослідження – виявити роль Тербовлянського коледжу культури і мистецтв у розвитку народно-сценічної хореографії Тернопільщини.

Виклад основного матеріалу. Тербовлянський коледж культури і мистецтв (сучасна назва закладу) заснований 1 вересня 1940 року як бібліотечна школа, згодом технікум, культурно-освітнє училище, вище училище культури. У 1968 році створено хореографічний відділ (спеціалізація «народна хореографія») [13]. Спеціалізація пов'язана з тогочасними політико-ідеологічними установками розвитку народно-сценічного танцю, що вписувалося в соціалістичні орієнтири (народність, масовість, доступність та ін.). Бальний танець навіть після послаблення утисків 1957 року не став загальнодоступним, сприймався як ознака буржуазного суспільства. Сучасні напрями хореографії були «перекриті» «залізною завісою». Класичний танець, попри всі намагання «омасовити» його засобами «організованої художньої самодіяльності», так і залишився мистецтвом для небагатьох через значні фізичні навантаження, специфічні вимоги до технічної підготовки та своєрідність елітарної естетики. Народно-сценічний вектор розвитку хореографічного мистецтва в середовищі

художньої самодіяльності ставив завдання підготовки кадрів керівників танцювальних гуртків. Також в області з 1961 року існував професійний ансамбль танцю «Надзбручанка», що потребував професійних кадрів виконавців. 1968 року Терехівлянському культурно-освітньому училищі створений хореографічний відділ та на перший курс зараховано 20 осіб [15, 2].

Серед перших викладачів училища – Надія Семенівна Агеєва, випускниця Дніпропетровського державного театального училища (відділ хореографії) (працювала в училищі у 1968–1969 рр.) [15, 5] та Людмила Петрівна Лещук, викладач народно-сценічного танцю у 1969–1974 рр. Серед її постановок – «Нескорена», «Гуцульський танець», «Тирольський танець», що, за висловом В. Панюса, «були цікавими за змістом та хореографічною лексикою» [15, 5].

Галина Володимирівна Гордій, випускниця Львівського культурно-освітнього училища, почала працювати в Терехівлі з 1970 р. Викладала класичний танець, що є основним у формуванні, розвитку та підтримці хореографічних навичок для виконавської, викладацької та балетмейстерської діяльності в народно-сценічній хореографії. Закінчила з відзнакою Київський державний інститут культури ім. О. С. Корнійчука.

З 1971 року викладацький склад училища поповнюється власними випускниками. Цього року прийшла випускниця першого набору Галина Степанівна Александрович, викладач народно-сценічного та українського танцю, сьогодні – відомий в області фахівець регіонального фольклорного танцю. 1986 року нею було створено ансамбль фольклорного танцю «Джерело». Назва «фольклорний» є досить умовною, оскільки виконання будь-яких танців на сценічному майданчику поза природним середовищем існування артефакта не може вважатися фольклором, перетворюється на приклад фольклоризму. Слід зазначити, що на відміну від традиційних народно-сценічних танців, де переважають балетмейстерські авторські твори, фольклорні колективи намагаються максимально зберегти лексичне, емоційно-образне ядро першоджерела.

До репертуару танцювального колективу «Джерело» входить понад п'ятнадцять хореографічних постановок, серед яких «Гайки», «Огородник», «Кокетка», «Фокстрот», «Голубка», «Полька в решеті», «Обливаний понеділок», танець-гра «Хто бив?» [9].

Г. Александрович трошки піднімає завісу своєї творчої лабораторії та розповідає про роботу з фольклорним матеріалом, що входить до репертуару ансамблю «Джерело», демонструючи

його багатобарвність: «Цікавий за побудовою, характером, приспівками танець “Канада”. В різних районах нашої області виконується зі зміною музики, фігур, але композиційна побудова залишається незмінною. В Кременецькому – виконують “Кокетку”, “Плескач” – в Гусятинському, “Притупи” – в Терехівлянському. Характеристика танцю “Швець” побутує в районах нашої і сусідніх областей» [1, 105]. І на завершення декларує своє мистецьке кредо, що вже понад сорок років дозволяє активно підтримувати напрям народно-сценічного танцювання, наблизений до фольклорної традиції: «Вивчаючи місцевий фольклор, глибше розумієш історію свого краю, рід праці, суспільно-політичні явища, красу природи. Черпаючи джерела народної мудрості, творчості, таланту ці зерна проростуть мистецькими здобутками у рідному краї і тим самим спричинять до повнішого розкриття духовного обличчя українців перед усім світом» [1, 106–107].

Г. Александрович упродовж всієї діяльності в училищі (коледжі) не припиняє дослідження танцювальних артефактів, збирає та обробляє фольклор тернопільського регіону, бере участь у конференціях, семінарах з метою збереження та популяризації фольклорних скарбів.

Завдяки фольклорному ансамблю танцю «Джерело» студенти училища (коледжу) набувають навичок роботи з фольклорними прершоджерелами, виховують дбайливе ставлення до достовірних хореографічних елементів та танців, розширюють діапазон виконавських навичок, адже специфічне виконання наближеної до фольклору за стилістикою лексики потребує значних зусиль та занурення в широкий спектр фольклорно-етнографічних знань та своєрідної естетики.

Ансамбль постійно бере участь у заходах різного рівня, зокрема, й у фестивалях-конкурсах народної хореографії імені Павла Вірського, що починаючи з 2002 року стали регулярними в Україні, концертних програмах на різних сценах, зокрема й Палацу мистецтв «Україна» та ін.

Серед перших випускниць Терехівлянського культурно-освітнього училища – Галина Юріївна Яременюк (навчалася в училищі у 1972–1975 рр.) та Надія Михайлівна Перхалюк (навчалась у 1970–1973 рр.). У 1975–1979 рр. вони отримували вищу освіту в Київському державному інституті культури ім. О. С. Корнійчука, після закінчення якого працюють в училищі [15, 8].

Серед відомих далеко за межами училища викладачів – Анатолій Михайлович Поліщук та Олександра Федорівна Поліщук, випускники училища, закінчили Київський державний інститут культури ім. О. С. Корнійчука. За

ствердженням В. Панюса, при А. Поліщук, який викладав в училищі народний танець у 1975–1981 рр., було створено ансамбль народного танцю, в якому він поставив ряд номерів: «Гопаку», «Молдавський танець», «Чабани», «Червона калина» та ін. [15, 8] Однак за іншими даними ансамбль в училищі було створено ще 1969 року [10].

За висловом В. Панюса, А. Поліщук «працював над професійним виконанням, над манерою, характером, цікавим вирішенням сюжетом» [15, 8–9]. В роботі ансамблю училища А. Поліщук допомагала О. Поліщук, яка викладала в училищі дисципліни «Класичний танець», «Історія хореографічного мистецтва», «Композиція та постановка танцю» у 1975–1982 рр. Саме подружжя Поліщуків 1978 року організували відомий ансамбль народного танцю «Червона калина» (тоді – при комбайновому заводі м. Тернополя, з 1991 року «Червона калина» базується у міському Палаці культури «Березиль») [15, 9].

Після навчання у Київському державному інституті культури ім. О. Є. Корнійчука до училища прийшов Петро Миколайович Коваль, працював викладачем у 1984–1989 рр. Нині П. Коваль – доктор педагогічних наук (2014), професор кафедри фахових методик і технологій початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ) [4].

Серед випускників Київського державного інституту культури ім. О. Є. Корнійчука, що продовжили розвиток хореографічної культури Тернопільщини в статусі викладачів хореографічного відділу Тербовлянського культурно-освітнього училища Василь Миронович Панюс, Ірина Валентинівна Краківська (з 2017 р. – голова циклової комісії викладачів хореографічних дисциплін, голова Тернопільського осередку Національної хореографічної спілки України) [15, 12].

Також вищу хореографічну освіту викладачі училища здобували в Рівненському інституті культури (Елеонора Тадеївна Самець (Юзвішин), викладає український танець та сучасну хореографію, випуск 1993; Мирослав Зіновійович Сенько, викладає дисципліну «Композиція та постановка танцю», випуск 1997; Оксана Василівна Дереворіз, випуск 2007) [15, 13–14]; Національному педагогічному університеті ім. М. П. Драгоманова (Богдана Вікторівна Петришин (Гребеньовська)).

Потужний внесок у розвиток народно-сценічного танцю регіону та України в цілому зробив Ігор Олексійович Николишин – випускник Тербовлянського культурно-освітнього училища (1980 р.) та Київського державного інституту

культури ім. О. Є. Корнійчука (1984). Розпочав трудову діяльність у Тербовлянському училищі на посаді «викладача хореографічних дисциплін» з 1 вересня 1986 року (після роботи в Самбірському культурно-освітньому училищі та служби в армії). Він віддав училищу тридцять один рік, з яких чотирнадцять очолював циклову комісію викладачів хореографічних дисциплін (більш детально творчий шлях І. Николишино висвітлено у нашому дослідженні [7]).

Значна заслуга І. Николишина полягає у відродженні 1988 року ансамблю народного танцю училища, що став називатися «Любисток». Упродовж двадцяти дев'яти років І. Николишин був його незмінним керівником. «Висока особиста професійна майстерність в поєднанні з принциповістю і вимогливістю до себе, учнів, учасників ансамблю є запорукою успіху, творчого росту колективу. За невеликий період в творчому доробку ансамблю є понад 15 різножанрових танців, хореографічних композицій, мініатюр. Ігор Олексійович проявив себе як постановник танців, для нього характерний творчий пошук, неспокій, вдосконалення на шляху до досягнення кінцевої мети – постановки танцю як високоякісного художнього твору. Позитивним і впливовим на якісний рівень підготовки ансамблю є і те, що як керівник він широко застосовує метод особистого показу. Тов. Николишин І. О. користується заслуженим авторитетом і пошаною у викладачів та учнів училища, в учасників ансамблю народного танцю», – зазначено у Творчій характеристиці І. Николишина за підписом В. Конончука, директора училища у 1986–1991 рр. [12]

«В колективі приймає участь 40 учасників. В творчому доробку колективу танці, хореографічні композиції та мініатюри різноманітні за змістом, тематикою, сюжетом. Чільне місце в програмі посідають українські народні танці. Ансамбль танцю є постійним учасником усіх масових заходів в училищі, місті, районі, приймає постійну участь в обласних оглядах-конкурсах танцювальних колективів, де неодноразово був відзначений дипломами, грамотами, цінними подарунками. Колектив був учасником телепередачі “Сонячні кларнети”. Ансамбль народного танцю проводить чималу культурно-шефську роботу – стали традиційними їх виступи в клубах, Будинках культури сіл району та області» (з Творчої характеристики на ансамбль народного танцю Тербовлянського училища культури за підписом директора училища В. Конончука) [11].

1990 року колективу «Любисток» присвоєно звання «народний». Ансамбль «Любисток» є лауреатом та дипломантом численних конкурсів та фестивалів, зокрема переможцем I-го конкурсу

хореографічних колективів училищ культури України, фестивалю-конкурсу імені Павла Вірського Міжнародного фестивалю-конкурсу «Веселкова Терпсихора» та ін.

Працюючи в училищі І. Николишин щиро ділився власним творчо-педагогічним досвідом в Україні та за її межами, провадячи концертну діяльність з ансамблем «Любисток» та надаючи консультаційну допомогу хореографічним колективам. Наприклад, на запрошення керівництва Будинку культури м. Ланьцут (пол. Łanćcut) (Польща) та за погодженням з Міністерством культури і мистецтв України з 5 по 9 лютого 2001 р. І. Николишин перебував у відрядженні з метою надання консультацій танцювальному колективу «Екроль». За цей час було здійснено постановку танцю «Гопак». У звіті про результати відрядження І. Николишин, зокрема, зазначав, що ним «було надано ряд консультацій з основ класичного, українського та фольклорного танцю. З учасниками хореографічного колективу були вивчені окремі танцювальні рухи та комбінації до українських танців. Використовуючи метод власного показу та відеоматеріал, ознайомив виконавців ансамблю танцю «Екроль» з характером та манерою української хореографії. Поїздка виявилась плідною в напрямку розвитку хореографічного мистецтва двох країн» [3]. Неодноразово колектив ансамблю під керівництвом І. Николишина гастролював за межами України, наприклад, здійснив гастрольні поїздки в Сербію (2002 р.) [14].

В «Любистку» відбувається формування виконавської майстерності танцюристів ансамблів. Про високий рівень підготовки студентів свідчить широкий діапазон професійних ансамблів, де працюють випускники, що пройшли школу «Любистка». Фактично в училищі, попри формально навчальний характер ансамблю, І. Николишиним було створено модель професійного середовища, де переважно колективні форми роботи сусидили з індивідуальним підходом, окрім суто фахових завдань (формування високопрофесійного танцівника ансамблю народно-сценічного танцю та керівника хореографічного колективу) відбувалося становлення хореографічного світогляду, формування національно-патріотичних ціннісних орієнтирів.

Сьогодні Тереховлянський коледж культури і мистецтв залишається єдиним в області закладом вищої освіти, що провадить підготовку фахівців народно-сценічного хореографічного мистецтва, на відміну від більшості областей України, де окрім коледжів культури є кафедри хореографії при інститутах (університетах) культури, гуманітарних та педагогічних

інститутах тощо. Свідченням конкурентно-спроможності випускників є те, що його випускники працюють не лише на традиційних для таких фахівців посадах (керівники танцювальних гуртків та колективів у клубах, Будинках культури, Центрах культури і дозвілля, музичних школах та школах мистецтв), а й професійними артистами балету в ансамблях народного танцю (Національний академічний ансамбль танцю України ім. П. Вірського, Академічний ансамбль танцю «Надзбручанка»), танцювальних груп при ансамблях пісні і танцю, народних хорах (Національний заслужений академічний народний хор України ім. Г. Верьовки, Академічний ансамбль пісні і танцю Державної прикордонної служби України та ін.), танцювальних колективах при філармоніях, танцювальних шоу в Україні та за кордоном та ін.

Наукова новизна. Вперше комплексно проаналізовано діяльність хореографічного відділу Тереховлянського коледжу культури і мистецтв в аспекті внеску у розвиток народно-сценічної хореографії; введено до наукового обігу архівні матеріали, що уточнюють та доповнюють наявні відомості про діяльність І. Николишина та ансамблю «Любисток».

Висновки. Хореографічний відділ Тереховлянського коледжу культури і мистецтв продовжує традиції народно-сценічної хореографії, закладені фундаторами відділу. Запорукою високого рівня підготовки студентів стало постійне прагнення викладацького складу до підвищення рівня кваліфікації, здобуття освіти в Київському державному інституті культури ім. О. С. Корнійчука, Рівненському інституті культури, Національному педагогічному університеті ім. М. П. Драгоманова.

Модель навчальної роботи коледжу передбачає не лише суто тренувальні форми, а й потужну мистецько-просвітницьку діяльність педагогів та студентів, що проявляється в постановочній та концертній творчості. У діяльності студентських колективів (Ансамбль фольклорного танцю «Джерело» та Ансамбль народного танцю «Любисток») розвивається два напрями народно-сценічної хореографії – стилістично наближений до першоджерел та академічний. Випускники коледжу, завдяки концертно-творчій діяльності у складі студентських ансамблів, набувають професійних виконавських компетентностей, затребувані в сфері професійної виконавської діяльності в Україні.

Серед перспективних напрямів дослідження – з'ясування особливостей методики викладання педагогів училища, виявлення

стильових ознак творчих шкіл Г. Александрович та І. Николишина та ін.

Література

1. Александрович Г. С. Фольклор як ефективний естетико-виховний засіб. *Збереження традицій танцювального фольклору та органічне їх включення в сучасну хореографічну культуру*. Поділля: зб. матеріалів наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 29 квітня 2015 року). Хмельницький, 2015. С. 101–107.

2. Євгенєва М. В. Формування та розвиток бандурного мистецтва Тернопільщини : автореф. дис... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2017. 22 с.

3. Звіт про наслідки відрядження до республіки Польща. 12 березня 2001. 1 арк. *Архів Теробовлянського коледжу культури і мистецтв, м. Теробовля. Справа І. Николишина*.

4. Кафедра фахових методик і технологій початкової освіти. URL : <https://kfmitpo.pnu.edu.ua/коваль-петро-миколайович/> (дата звернення: 22.03.2020).

5. Маловічко С. М. Тернопільщина в культурологічних дослідженнях кінця XIX – початку XXI ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Івано-Франківськ, 2016. 16 с.

6. Народні аматорські колективи Теробовлянського вищого училища культури. *Тернопільщина: регіональний інформаційний портал*. URL : <https://irp.te.ua/2009-11-13-18-04-47/> (дата звернення: 20.03.2020).

7. Підлипський А. Внесок Ігоря Николишина у розвиток народно-сценічної хореографії України. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. № 33. С. 352–359.

8. Підлипський А. Народно-сценічний танець Тернопільщини в хореографічній культурі України радянського періоду. *Вісник НАКККіМ*. 2019. № 3. С. 329–333.

9. Славетні постаті Тернопільщини. Галина Александрович. URL : http://tvuk.at.ua/news/slavetni_postati_ternopilshhini_galina_aleksandrovich/2019-01-29-356 (дата звернення: 24.03.2020).

10. Стебельська О. О. Концертне життя Тернопільщини другої половини XX – початку XXI століття. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство*. 2011. № 2. С. 108–114.

11. Творча характеристика на ансамбль народного танцю Теробовлянського училища культури. 1 арк. *Архів Теробовлянського коледжу культури і мистецтв, м. Теробовля. Справа І. Николишина*.

12. Творча характеристика на керівника хореографічного колективу Теробовлянського училища культури Николишина Ігоря Олексійовича. 1 арк. *Архів Теробовлянського коледжу культури і мистецтв, м. Теробовля. Справа І. Николишина*.

13. Теробовлянський коледж культури і мистецтв. URL : <http://tvuk.at.ua/index/0-2> (дата звернення: 20.02.2020).

14. Характеристика викладача вищої категорії Теробовлянського вищого... 2004. *Архів Теробовлянського коледжу культури і мистецтв, м. Теробовля. Справа І. Николишина*.

15. Чарівний світ танцю : 50 років відділу народної хореографії. Укл. Панюс В. М. Теробовля, 2018. 32 с.

References

1. Aleksandrovych, H.S. (2015). Folklore as an effective aesthetic and educational tool. *Preservation of traditions of dance folklore and their organic inclusion in modern choreographic culture. Podillya: collection of materials of the scientific-practical conference (Khmelnysky, April 29, 2015)*. Khmelnytskyi, 101–107 [in Ukrainian].

2. Ievhenieva, M.V. (2017). Formation and development of bandura art of Ternopil region. Extended abstract of candidate's thesis. Lviv [in Ukrainian].

3. Report on the consequences of a business trip to the Republic of Poland (2001, March 12). *Archive of Terebovlya College of Culture and Arts, Terebovlya. The case of I. Nikolishin* [in Ukrainian].

4. Department of Professional Methods and Technologies of Primary Education. Retrieved from <https://kfmitpo.pnu.edu.ua/коваль-петро-миколайович/> [in Ukrainian].

5. Malovichko, S.M. (2016). Ternopil region in cultural studies of the end of XIX – early XXI century. Extended abstract of candidate's thesis. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].

6. Folk amateur groups of Terebovlya Higher School of Culture. (2009). *Ternopil region: regional information portal*. Retrieved from <https://irp.te.ua/2009-11-13-18-04-47/> [in Ukrainian].

7. Pidlypskyi, A. (2018). Igor Nikolishyn's contribution to the development of folk stage choreography of Ukraine. *Notes on Art Criticism*, 33, 352–359 [in Ukrainian].

8. Pidlypskyi, A. (2019). Folk-stage dance of Ternopil region in the choreographic culture of Ukraine of the Soviet period. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald*, 3, 329–333 [in Ukrainian].

9. Famous figures of Ternopil region. Galina Alexandrovich. (2019). Retrieved from http://tvuk.at.ua/news/slavetni_postati_ternopilshhini_galina_aleksandrovich/2019-01-29-356 [in Ukrainian].

10. Stebelska, O.O. (2011). Concert life of Ternopil region of the second half of the XX - beginning of the XXI century. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. V. Hnatiuka*, 2, 108–114 [in Ukrainian].

11. Creative description of the folk dance ensemble of Terebovlya School of Culture. *Archive of Terebovlya College of Culture and Arts, Terebovlya. The case of I. Nikolishin* [in Ukrainian].

12. Creative description of the head of the choreographic team of Terebovlya School of Culture Igor Alekseevich Nikolishin. 1 sheet. *Archive of Terebovlya College of Culture and Arts, Terebovlya. The case of I. Nikolishin*. [in Ukrainian].

13. Terebovlya College of Culture and Arts. Retrieved from <http://tvuk.at.ua/index/0-2> [in Ukrainian].

14. Characteristics of the teacher of the highest category of Terebovlya higher ... (2004). *Archive of Terebovlya College of Culture and Arts, Terebovlya. The case of I. Nikolishin* [in Ukrainian].

15. Panius, V.M. (Eds.) (2018). The magical world of dance: 50 years of the folk choreography department. Terebovlya [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 09.02.2020
Прийнято до друку 10.03.2020*